
Peklo na zemi nese jméno Haiti

<http://tarantula.ruk.cuni.cz/IFORUM-8538.html>

Do ničivého lednového zemětřesení jen málokdo věděl, kde Haiti leží. A téměř nikdo z Čechů tuto nejchudší zemi západní polokoule nenavštívil. Není v ní totiž bezpečno. Mgr. Monika Měrotská z HTF UK zde byla už dvakrát a zanedlouho se chystá do země vyrazit potřetí. „Haitané zoufale potřebují naši pomoc,“ říká.

Když se Mgr. Monika Měrotská vloni stěhovala, hledala si v Praze nové zaměstnání. Pokukovala po Univerzitě Karlově, neboť dříve učila na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Z nabídek sociálně a humanitně zaměřených fakult ji zaujala nabídka HTF UK, úspěšně absolvovala výběrové řízení a s fakultou zahájila externí spolupráci. Vyučuje zde předmět problémy menšinových skupin.

Jak jste se k Haiti, zemi mimo oblast běžného zájmu, vlastně dostala?

Nejprve jsem začala jezdit do Afriky, a to díky svému doktorskému studiu. Téma mojí disertační práce, zní Metodika práce pro misijní a humanitární pracovníky působící v Africe. Když se práce chýlila do finále, dostal můj školitel nápad udělat srovnání s jinou rozvojovou zemí mimo Afriku. Kontakty jsem navázala s Arcidiecézní charitou Olomouc, jmenovitě s vedoucím Humanitárního oddělení Martinem Zamazalem a koordinátorkou Evou Dostálovou na Haiti. Prostřednictvím nich jsem na Haiti odjela a získala kontakty na školy a lidi ve slumech v Port-au-Prince. Na Haiti jsem byla dvakrát. Poprvé jsem tam pracovala dva měsíce a navázala jsem kontakty s haitským koordinátorem, který s Charitou spolupracuje, a řádem oblátů. Podruhé jsem tam byla přesně před rokem na dobu jednoho měsíce. Při druhé návštěvě už pro mě byl výzkum daleko jednodušší a k lidem jsem se dostala blíž. Výzkum se týkal zdravotně-sociální problematiky.

Co bylo náplní vaší práce na Haiti?

Na Haiti probíhají české charitativní aktivity ve třech odnožích. Minulý rok se odeslalo do země auto V3S. Auto využívá kněz, který má sídlo na severu Haiti, a dopravuje jím lidi i například potraviny. V severní oblasti se dostávají za české pomoci škola. Já jsem pracovala na výzkumu zdravotně sociálním. V rámci něj jsme dělali v Port-au-Prince výzkum, abychom mohli rozšířit projekt o další navazující aktivity. Zjišťovali jsme sociální poměry dětí, kdo je sirotek, jakou pomoc by rodina potřebovala... V současné době je na Haiti adoptováno už 500 dětí.

Nyní bude ale nutné pomoc směřovat jinak, neboť spadly školy i nemocnice. Prvotním úsilím tedy bude vše vystavět znovu.

Jak volně jste se mohla na Haiti jako „bílá“ žena pohybovat?

Pro mě byl stěžejním člověkem haitský koordinátor Ismael Dora, který mě na všechny nakontaktované adresy dovedl a všude ve slumech mě doprovázel. Ismael Dora je student oboru diplomacie. Na Haiti nám pomáhá od samého začátku.

Zemětřesení přežil, ale jeho dům byl zasažen. Rádi bychom mu pomohli i finančně a také bych mu chtěla zajistit možnost studia na UK.

Co se týka volného cestování po Haiti...samotný člověk se tam pohybovat nemůže, pro bílé je to velmi nebezpečné. Batůžkáři by měli opravdu zvážit, zda danou lokalitu navštíví.

Co vás v zemi nejvíce překvapilo?

Zaujalo mě, že Haitané příliš nevnímají budoucnost....což je typické i pro Afriku. My si třeba plánujeme, co budeme dělat v létě, kam pojedeme na dovolenou, co bude za rok, což oni nedělají. Proto jsem se na vnímání času zaměřila a vyšlo mi, že oni vnímají budoucnost v horizontu dvou dnů, dál už neplánují. Proto tam ani neexistují krizové plány pro případ přírodní katastrofy.

Je Haiti opravdu tak podobné africkým zemím, nebo se jako ostrovní stát v něčem odlišuje a tomu by měla být přizpůsobena i forma pomoci?

Pro mě bylo Haiti druhou Afrikou. Se vším – s nemocemi, sociálním i životním standardem. A není to jen můj názor, říká to i spousta kolegů a lékařů, kteří mají to srovnání. Problémem může být, že Haitané jsou patřičně hrdí na to, že jsou první černošská republika na světě. Po USA byli druzí, kdo se zbavil kolonizátorů. Kolonizátoři zde ovšem „nestihli“ vybudovat infrastrukturu a samotným Haitanům se to pak už nepovedlo, jako se to třeba podařilo sousední Dominikánské republice, která je turistickým rájem.

Existují na Haiti elity, nebo ty již ostrov opustily?

Když chce někdo získat kvalitní vzdělání, jde studovat do USA. Ale to se podaří jen hrstce vyvolených, kteří získají vládní stipendium. Haiti má i vlastní univerzitu, kterou jsem navštívila, ale její úroveň se nedá s těmi zahraničními srovnat.

Většina lidí, co tam žije, patří opravdu mezi ty nejchudší, bohatší jsou jen politici nebo přistěhovalci či diplomaté. Ti žijí v Port-au-Prince v nádherné čtvrti Petion-ville, která ovšem při zemětřesení také spadla.

Média uvádějí, že Port-au-Prince bylo zničeno z jedné desetiny. Máte vy nějaké zprávy od spolupracovníků, jak to ve městě skutečně vypadá?

Podle mých informací spadla více jak desetina města, zatím se ale nedá přesně odhadnout skutečný rozsah katastrofy. Nejzávažnější je, že spadly slumy těch nejchudších, které byly na svahu. Na malém území tu bydlelo velké množství lidí...

Jak vidíte budoucnost Haiti? Může jim tato situace absurdně pomoci, aby se odrazili od pomyslného dna?

Haitanům pomoci lze, ale samotné zemi už to bude složitější a tzv. běh na dlouhou trať.

 [Nové centrum rozvojové spolupráce a humanitární pomoci](#)

 [Sbírky, prostřednictvím nichž můžete pomoci lidem na Haiti](#)
(Lucie Kettnerová)